

Antic Hostal del Bulló o Bolló

Santa Eugènia de Berga

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Zona del Bulló
Emplaçament Hostalet del Bolló s/n. 08507 Santa Eugènia de Berga.

Coordenades:

Latitud: 41.8994
Longitud: 2.27268
UTM Est (X): 439670
UTM Nord (Y): 4638863

Classificació

Número de fitxa 08246-2
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Contemporani
Segle XVII-XX
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Es troba en obres.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 004A00065
Autoria de la fitxa Anna M. Gómez Bach
Data de registre de la fitxa: dl., 08/05/2006 - 02:00

Descripció

Conegut també com l'Hostalet del Bulló. Mas format en base una planta rectangular, amb coberta a dues vessants, amb façana mirant a migdia i al peu del vell camí de Taradell a Vic. Presenta una estructura en planta baixa i primer pis i conserva lindes de pedra en les obertures antigues, bé que moltes han estat transformades. La tècnica constructiva utilitzada es basa en l'ús del carreu de dimensions petites i mitjanes parcialment treballat i lligat amb morter. A les cantonades principals de l'estructura s'han utilitzat pedres de dimensions més grans i ben tallades per ser utilitzades com a cantoneres. La coberta de l'edifici és de teula aràbiga i de doble vessant, seguint la morfologia estàndard de les masies de la zona. La distribució interna del mas també segueix el model establert, la planta baixa utilitzada com a entrada, cuina i annexes ramaders i el primer pis on s'hi troba la sala i les dependències més privades del mas. L'entrada a l'edifici es realitza per la façana orientada a l'est. Aquesta façana principal, utilitzada en l'actualitat, forma part del cos principal de la casa i està formada per un cos avançat amb una teulada a una sola vessant format per tres accessos: la porta principal, de factura senzilla, que formaria part d'una prellongació de l'entrada original, i les altres dos que portarien a dependències de dimensions més reduïdes dedicades a usos diversos. A l'entorn s'obren diversos annexes ramaders, o altres dependències, alguns dels quals ensorrats.

Observacions:

Els annexes agrícola-ramaders del mas s'han desenvolupat a la banda est de la casa, i tot i ser de factura més simple cal destacar l'ús de la pedra de petites dimensions, poc treballada, lligada amb morter, i rematada per pedres cantoneres que combinen amb la utilització de la totxana, com element decoratiu dels diversos accessos (portes i finestres). Aquest conjunt de dependències havia estat utilitzat fins fa poc com a cort per al bestiar i com a paller.

Història

L'Hostal del Bulló, o l'Hostalet del Bulló, és una de les poques masies segregades del terme de Taradell i incorporades al de Santa Eugènia. A la Consuetud Vella de Santa Eugènia de 1639 apareix documentat com a casa de J. Castanyer del Camí, i durant algun temps es va conèixer com mas Castanyer de la Creu, i també inicialment se li deia l'Hostal d'en Jaques. Aquest Hostal d'en Jaques es va erigir vers l'any 1565, en un punt estratègic al lloc on es creuaven el camí ral d'Olot a Barcelona amb el de Taradell a Vic. En aquest moment de la segona meitat del segle XVI, és també quan es basteixen els primers hostals de Calldetenes, per atendre els vianants dels camins rals i perquè la gent de Santa Eugènia hi pogués anar a comprar sense pagar els arbitris o les impositcions dels queviures de la ciutat de Vic (tenia permís de carnisseria). Va ser un lloc de contraban, i quan es va regularitzar el mercat també es va acabar l'època de l'hostal. El primer dels documents de l'arxiu del mas Bolló que parla de l'hostalet data del dia 1 de febrer de 1640 quan Joan Molet, pare de Taradell i el seu fill Jaume per satisfer els deutes que tenien, va vendre a carta de gràcies, les cases o el mas dit lo Hostal d'en Jaques, amb la carnisseria i totes les terres, situat dins la parròquia de Santa Eugènia i el terme de Taradell. En donar els límits de la venda diu que termenejava a llevant amb les terres del mas Bolló, a migdia amb les d'en Tarrés d'amunt i una part amb el camí ral de Taradell a Vic; a ponent amb una part de la finca d'en Tarrés i una altre apart amb el camí ral que anava de la vila d'Olot a la ciutat de Barcelona i a tramuntana amb el mateix camí ral. El comprador en va pagar 600 lliures, un preu molt elevat per la casa i poques terres, cosa que indica que el que es va pagar també era poder fer l'hostal. Aquesta casa pagava un cens anual de 2 lliures i 10 sous al ciutadà de Vic Miquel Joan de Granollacs, i 2 sous a l'any a la Batllia General de Catalunya pel dret de tenir carnisseria. En aquesta època l'hostal havia perdut el seu valor inicial i per això en Portavella el va vendre o cedir a l'hospital de Vic i aquest, com que estava deshabitat i gairebé en ruïnes el va posar a subhasta pública. El 17 de setembre de 1661 el va comprar Jacint Bolló, amo del mas Bolló, i sempre més va restar unit a aquell mas, tot i que hi vivia la família Castanyer. El 1673 Damià Bolló, per tal d'ampliar la seva propietat va comprar, a Andreu Tarrés d'amunt 15 quarteres de terra que formaven part de la gran coromina del mas Tarrés i que

termenejaven amb el conegut camí ral d'Olot, Calldetenes i Vic i amb el lloc conegut com lo Call de l'Hostal. Poc abans, en Bolló havia comprat en aquest indret, a carta de gràcia, 2 quarterers de terra entre el Gení i Tarrés i el 1745 els Bolló encara van ampliar la finca comprant terres properes a l'hostal a l'amo del mas Català. Amb el nom d'Hostal va continuar tenint funcions d'hostalatge fins inicis del segle XIX i com a masia fins ben entrat el segle XX. Altra informació la proporcionen els Llibrets de Compliment Pasqual, concretament el del 1826, on hi ha llista dels masos i les persones que hi viuen majors de 8 anys, i on es detalla que l'Hostalet del Bulló tenia 6 habitants. Entre 1820 i 1831 s'hi va reunir l'ajuntament cismàtic de Masies de Taradell, com recorda una majòlica de la façana de l'edifici i que va ser abolit el 1831 pel Reial Consell de Barcelona. La llinda del portal tenia gravada la data de 1565, actualment molt esborrada, i la finestra de sobre el portal conservava una lleu decoració que confirmava que es va edificar al segle XVI. Al llarg de l'època moderna tingué un desenvolupament paral·lel als altres masos propers (reformes al cos principal i construcció d'estructures annexes), patint un cert estancament al llarg del segle XX acabant en ruïnes a finals del mateix segle. A inicis de segle XXI està tornant a ser restaurat i arranjat.

Bibliografia

Consueta Vella de Santa Eugènia del 1639: "Memorial dels masos y casas habitats y affugats que de present se troben y en elles habitan dins dita parrochia y circuit de aquella". Consueta Vella de Santa Eugènia del 1639: "Nom de masos antics tan habitats con rònechs los quals per redució fan dos sous de menjars per cada hu de dits masos, conforme ho tinch trobat en un llibret istoriat entra las ascripturas de dita rectoria de lletra molt antiga". PLADEVALL, A. (1997). Santa Eugènia de Berga. Història i vida d'un vell poble osonenc. Ajuntament de Santa Eugènia de Berga. Ed. Eumo. Vic.

